

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Animalibus libri I-XXVI - Cod. Aug. pap. 11

Albertus <Magnus>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Liber II; Tractatus I

[urn:nbn:de:bsz:31-87034](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87034)

semper et ad naturam sed frequenter et probabiliter ostendit hęc aut signa in animalibus et hominibus non reperiunt nisi ad eas passiones que naturaliter in similitudine capiunt et pueniunt ad animam et non ad illas que sunt in se plus sunt in mixta et geometrica sed potius sunt in natura et consistencia et hęc et hęc per diuina aia in fine sicut per analiticoz que nunc cognoscere possibile est si quis concedat transmutari simul corpus et animam secundum ea que sunt naturaliter passiones distensam enim aliquis fortasse mixta transmutata est in animam passionem et hoc indifferens corpus non potest agnoscere hęc enim passio non est corpus et secundum naturam corpus nobile in similitudine sed potius tales ut et concupiscit Sic igitur elementa et principia ex quibus in hac terra procedit hęc ad cognoscendum substantiam animalium et omnium corporum et membra et generata iam quod sufficit permissis membris enim omnium inuestigabimus et quod ad membra hominis similitudine et opera et virtutes corporis

In capitulo libro secundum animalium in quo agitur de compositione animalium ad hominem secundum generationem et differentiam Tractatus primus de manifestis membris Capitulum primum de quærentia que est in superioribus membris capitis colli et pectoris

Non ad huc in libro primo sed diligenter postulat modum compositionis membrorum omnium que sunt in homine et regimine vite quod est in apertis secundum naturam et ad ipsa referantur omnia aliorum membra et corporis intelligantur regimen vite corporis et membra et generata. Tunc enim perfecta hęc sunt de animalibus primo autem comparabimus membra manifesta ostendentes que hęc membra proportionata membris manifestis hominis et que non hęc et que hęc sunt membra membris hominis et que non hęc dicantur igitur que quedam membra animalium exteriora sunt similitudine et quod differant valde. Conspicua autem dicantur que multum differant hęc figura licet non omnino sint eiusdem figure. Et hoc modo similitudine

sunt in membris quecumque ad unum accedunt genus sicut equus et asinus et equi cuius et hęc que aut multum differant sed modum sui generis quod et membra hęc in figura multum differant hęc enim diversitas est in diversitate quærentie in figura membrorum forte sit alia pluribus et distantibus generibus alud quærentie sicut equi cuius illud enim in figura tunc aliquid membrorum generat ad unum quod generat et in membris determinatur nam distantia generis in faciat ad media inter ea quod non tunc de eorum et optimo in per modum est aut quoddam genus in quo membra generant et hęc animalia esse quadrupes generans animal sibi simile et quecumque hęc generat generant quodammodo et proportionant membris hominis hęc caput et collum sed membra capitis corporis in forma diversa sunt secundum unum quodammodo generat membris in toto loco enim unum talium animalium et ad calli sui non generantur ex spondilibus flexilibus annulis sicut corpora aliorum animalium quod os colli generantur ex spondilibus colli et tunc hoc differt ab aliis tunc tota corporis eius dispositio maior generantur ad corpus in ratione tamen in hęc igitur membris que sunt in toto generat proportionant hęc ad caput membris que sunt in homine amplius aut eius generat animalia que videlicet quadrupedia generantur sibi similia loco manus hominis hęc pedes anteriores et quodammodo aliorum sicut pedes et anteriores hęc quodammodo digitis similitudine aut in multis suis operibus videlicet eis loco manus hominis. Et quærentia tunc in hoc que per similitudinem in talibus animalibus non est absolutus neque leuis motus sed ligatus et quasi tractatus post alium sicut neque magis similitudinem absoluta est et gravis motus est in homine ab hac tamen gravitate cooperit elephas quia ille non videlicet pede anteriorum in manu sed potius per mixta sua et hoc est ideo quia non hęc animalium fissum pedem anticus nec animalium digitos pedis solutos pedes etiam anteriores multo sunt multo maiores posterioribus que potius sunt ad sustentandum molem corporis quod ad eis ad operandum sustineant enim animalium corporis sunt

magis enim in corpore elephantis et ideo
 confortavit membra natura adhuc et fecit
 illud membrum quod est pumstida quod sit sibi
 loco manus et quod fissura loco digitorum poas
 et ad figendum pedem ad facile expandendum quod
 ad sustinendum ideo quoniam digitos in pede e
 lephantis quia expandere corpus satis figit
 et non indiget adhuc fissura digitorum
 confortavit sustentationem pedis ex quibus di
 gitorum hoc ad ea est quod duo calcanei sunt du
 os calcaneos quos habet respicit magnitudinem
 pedis sui diximus enim in libro primo quod cal
 caneus principaliter fit propter pedis firmitatem
 et hoc non mulat indiguit nam in elepha
 te et ideo fecit quos Italia enim quadem
 pedibus gnancia sit plura passas pedes hanc
 in quolibet anteriorum pedum habet duos calcane
 os non in suis in pede stans sed superius in
 menseo curis in loco in quo flectitur di
 giti pedis et sunt due pue unguis re
 trorsum proterea quod nimia pedis acuti in
 pedum profunditas quod illa impedit mo
 tum voluntarium animalis Magnitudine quod
 in elephante non indiguit ex quo anterior
 pes magnus et laevior alio fuit sicut in
 diximus sed poas impedimentum gnasset
 ex gravitate si fuisset magnus apparuit
 tamen esse aliquando quod calcaneum talibus au
 libus fecit propter duo opera quorum unum
 est quod diximus aliud autem est quia posuit
 in eis calcaneos ex opposito flexionis digi
 torum pedis ne nimia sit flexio et fragat
 articuli expandere sicut in homine posuit
 lumen super genu et ideo gemaverat in
 talibus calcaneum propter digitos plures ad
 ad minus duos qui ibi quoniam ut utraque
 habeat suum lumen et quo ad hoc indiguit ele
 phas calcaneos et primo quod primus magis ap
 tus est ad respiciendum flexionem ista enim quoniam
 flexionem non impedit Quia signum est quia
 etiam in homine lumen genu est valde primum
 amplius autem dicitur in mesabab animalis fissura
 pedem hanc quoniam illa quod implura pedem fini
 dit et unguem suum pallarem cornam
 non habet sed unguis habet acutos sicut
 leo canis lupus et catus et huiusmodi habet
 mesabab sine ungue et ungula et est
 quiddam additum cartilagineo et dicitur lo

rei posita ex opposito contra membrum quod
 digiti ad ariditatem curas quoniam superior
 quibus que respandit racte in hominibus
 per quem postea per tenem emittit indigi
 tos dividit quibus autem que in duo dividit
 pedem quod unguem cornam habet quod etiam
 prope vocant unguem duidentia sunt cal
 canei duo unguem quorum acume postius
 pedis tenet versus terram sicut diximus Equus
 autem et asinus in eis hanc habet eo quod latius pedem
 pedem non dividit sed simplex habet mesabab
 plis aliquantulum longioribus proterea in loco
 ubi incipit pedis sue racte flexio Ele
 phas autem qui pede primo non potuit
 habet calcaneum longum ante nasum qui pum
 stida vocat et vocat loco illo manus quod est in
 hominibus hic enim accipit cibum et pante
 in os suum et similiter quoniam est al mulat do
 mesticale pro eandem pumstida porrigit dno
 suo quod voluit dno suis qui ad istud
 est enim animal plus quod aliud discipline ead
 propter hanc etiam eradicant arbores
 et ad natam maqua inspirando haurit
 aquam plenam aqua et erat super venatorem
 vel super arborantes et gnaliter pugnati
 mes et facit cetera manus opera ad ead
 membra pumstida autem illa est ex cartila
 gine ut sit media in ter os et carnem
 quod flecti possit et tamen respicit duris app
 hensis et nominat manibus quibus
 igitur elephas differt ab aliis quod non ut
 pede anteriori loco manus sed in hoc quoniam
 talibus quod habet ligata proter sinistra et non
 expeditam sicut dextera non enim est aliqd
 animal nobis notum quod adeo expedita v
 tat sinistra sicut dextera proter solo hanc
 in quibus alii contingit quod efficit ambidex
 ex multo calore cordis in sinistro et epa
 tis in dextero latere et proter quoniam a ru
 piolibus plenam mulat descendit remota
 alia autem contingit quod aliquis homo sini tra
 vit pro dextera et dextera pro sinistra quoniam ut
 tam cor quod ex par virtutes suas mittit
 in sinistra latus et remouent ad dextero
 alia dicitur cor quod videlicet aut ambo in la
 tere sinistro sunt aut ex par quidem in
 dextero existens latere quod appertuit pumstida

zubi et aliorum panniculorum non transmittit
suam indolentiam lauis pedum sua subap-
tulus est illis redimat in lauis simi suad do-
tingit aut aliqñ hoc per accidens pter pre-
dictas cas que sunt naturales et hoc e qu aliqñ
apilapio multo exerceat motu simi suad ex-
cni calefit pars illa et attrahit membra
et spiritus et calorem plus q alia hec igit e
govermentia dicti gnis aialud incipit in
callo et pedibus anterioribus cu homo. Se-
naturaliter aut ante aial q tanta gitate alud hñ
alud mebrud quod aut e pectus sicut pec-
tus hominis aut e loco illius et hec gntem
ad ipso d dicit om mnd ee aliqñ sedem
sedem cordis unde fluit anta et spūs
alud et quadamq illud e hoc motibus
talibus gvent ad pectore hominis Non
em semper hoc mebrud pectore hominis af-
simulatur in figurarum lineamentibus qñ ho-
est lati pectore alia uero aialia sicut pecto-
ris parca Nature em opus sicut sepūs
diximq est opus intelligencie sapientissime
q unūqñ facit mo gvermentia et ad ho-
homo erectus mcedat dilatauit pectus
hominis natura ad pualud ampliacionem
alia aut ad pna sunt in finz acuit pec-
tus ne nimia sit distancia pedum anteriorum
corpus portandū. Sed hoc em surgit
laxitudo et motus difficultas eo q tanta
grauitas corporis eet in medio et no-
cet dicit sup suad fulcimentū. Quid aut
pectore mebrud manifestū e mamilla qñ
sola homo he an pectus suad et hñs
quedā similitudines sicut est syma et
pigmentis et alia quedā aialia hñs pila
dequibus infus loqm hec fere ora
mamas hñs anta impetore sed tame e
lephas licet no gntat cu homine i lo-
co mamillaz gvent tame in mdo q
duas he mamillas sicut homo mas Sed
no e visum apud nos quod alud aial hñs
indivisim pedem anteriorum paula sicut
mastulus hñs mamilla msi in colore et
qñitate valde simlet matri. Quidam
em equi mares valde mibus ptes in
venti sunt mamillas hñs sed raro de

hys aut infra tractabit
*Capitulum secundum de membris manifestis exterioribus
corpore pertinentibus ad motum malis q opunt
ad membra hominis preter caput collum et
pectus et prius de ungula et pilo et
cornu*

embra que gsequit in manifestis
to corpore sunt sicut pedes pas-
tiores dequibus loquid e pter
gvermentia q hñe ad pedes
anteriorum dicitur q implūbus flexio pedum
anteriorum et posteriorum aialud eo flexionem
manuum et pedum hominis licet em in hñdo
quatuor istas extremitates cu homine gi-
tant dñt trone in flectendo cas et conuerso
quo flectit cas homo pter elephante et
forte iste flexiones dñt sicut in dñerf
aialibus in modo qui ut in multis no e
notis pape in pñs aialibus dequibus
hic no loquimur. Aialia em quadrupedia
sibi similia gntia pedes anteriores i pob-
lite et ratera flexione manuum admittit
ventre et pedem reuolunt ad mñq uersa
ventre flexiones aut publice posteriorum
curuū gvernt ad pna reuolunt et pe-
dem curuunt admittora ventre. Aliter
em quatuor pedes moui non pnt qua-
q posteriores pedes longid pedis gntat in
tuis qui facti sūt ad impingendū postūm
et ideo curuāt a publicas curuata et
extra postūm anteriores aut ad uelendū
antā in motu et id gntat longid ped
antā et curuaturā publice sicut q m
illa e vñs pcessua pedis et hñs ste e
in nauī et renis et gubernaculo. Rem
em altiorant nauī et transmauent ad
antā in nauī. Sed gubernaculo postūm p-
vñm gubernandi impingit postūm sicut
em optie fit motus in quadrupedibus ho-
aut flectit cubitas ad postūm et extra
et curuāt bracia ad antā et mñs
uersa pectus et hec gperit opacū que
tota est uersa antā et curuāt ad postūm
q hoc gverit ambulacū sicut patet ex
hys q ex pmo libo de utilitate mebrorum

et anasoma dicta sunt Elephas a
 no hē aliqd istarū quatuor sed et em et
 flectit pedes anteriores fere sicut aialia
 q̄ dīrupedia s̄ pedes posteriores s̄ flectit
 sicut homo sed s̄mīl neq̄ flectit omnes cōm
 tates p̄pter pondū sui corpis sed p̄dīrupte
 tempis pulat sup̄ latus dextrū et s̄mīl
 appodiat p̄ca aut arbori forā et p̄
 quiescit et dormit stante corpore nec
 offendit in h̄ crura q̄ fortissima facta s̄
 ad sustinendū p̄ut dūm in an̄hās alia aut
 q̄ dīrupedia nō ex utero generantia p̄bi
 ste s̄ auāna p̄ut lacerta et ḡn̄s coodrū
 li quod grece hardan vocat̄ et h̄ m̄cō
 quēntia cū lacerte figura n̄ q̄ cauda n̄
 h̄ amō rotūda sed h̄ p̄mūlae m̄cauda
 ad natandū et ē m̄lud magne q̄ntitat̄
 Sūc aut̄ et aial q̄ dī hazaha arabice ha
 bent omnes pedes anteriores breues et ci
 bitud quidem curuat̄ ad antiq̄ postū s̄
 pedem p̄dūgū et flectit ad antiq̄ extra
 p̄ista flexio q̄p̄cit natacō et app̄hensōe
 sicut et in hamē ē flexio brachiō et ma
 nuū d̄cedant aut̄ omnia ista pedes suos
 modicū extra ad latus p̄pter pondū pec
 toris et ventris quod ē in medio latid et
 pondōsu h̄ aut̄ modū flexiois om̄o at
 mulapes mūca s̄c ap̄is et musta et in
 auris et m̄lta alia p̄ cand̄ tam̄ oīa aut̄
 talia s̄ male q̄plexione ambulat̄. Si q̄
 aut̄ talid sunt m̄lud velociā ut formica
 et aranea pedes h̄ns sub pectore quictos
 q̄ ad cand̄ p̄videm et idē s̄m̄ velociā
 sed tamē flexiois p̄bliad suos ad plues̄
 latis q̄ntit̄ h̄o aut̄ tam̄ magnis q̄ pedes
 acubis et articulo racete quidā i manibz
 et atalo impedibz flectit ad antiq̄ in flexioe
 aut̄ manū ad antiq̄ modicū d̄clinat̄ u
 sus aūq̄ causd̄ et modū n̄ m̄p̄mo lib̄ as
 signat̄. Nullū aut̄ amō aut̄ ē q̄ anteriores
 et posteriores cōmtates flectat ad postū q̄
 postū flexionem p̄veniet casū aialis et
 nō motus flexio aut̄ aduicarij q̄ ē m̄uc
 tura cubiti et pedis h̄o em̄ has duas
 uicinas flectit p̄ contrariū modū flexi
 on̄ aliorū m̄broz flexio em̄ cubiti est

ad postū et s̄mīl flexio corpe q̄ ē
 in ope femoris sed publice flectit p̄ ad
 uitorū. S̄mīl aut̄ amē aial h̄ns uictas
 loras aduicarij ap̄ur humeros flectit ad
 uitorū contrā m̄o alys uictur cōmtatū
 suar et h̄ ē s̄d p̄t̄ez vna qm̄ om̄ volatū
 li quod flexionem publice pedis curuat̄
 ad postū et aduicariū ale q̄ loco ma
 nuū curuat̄ ad antiq̄ i ap̄ella aial aut̄
 manuū quod dicit̄ h̄ky dequo dūm̄q̄ su
 p̄us ē sicut quadrupes transiit n̄lū
 q̄ pedes anteriores s̄m̄ ḡcultari sup̄hūeros
 suos ita q̄ impediūt a motu p̄o sed b̄n̄ mo
 tū giratōis humerorū suar et tamē illiq̄
 pedes asplancū manibz quia in figura s̄
 sicut manus bestiarū quatuorū que quēnt
 m̄gne muris habent pedes eius q̄q̄ digi
 tos sicut pedes muris et m̄quolz digito
 s̄ tres uicinas flexibiles et motuē
 tūglibet digiti est onguila p̄ua sicut i
 igne murū. S̄mīl pedes posteriores su
 h̄nt q̄q̄ digitos et h̄s quilibz p̄as uic
 turis et onguilas flexio digitorū in eis
 est sicut flexio pedū et digitorū anteriorū
 et figura pedū suar maliquo sitis est
 caude p̄stū q̄ per eos s̄ gubernat̄
 i natando. S̄d̄m̄ dūm̄st̄at̄ aut̄ m̄bro
 motuorū dūm̄st̄at̄ eius motus aialū
 dūm̄st̄at̄ em̄ sunt p̄st̄ora m̄ter aialū
 in ambulando p̄p̄m̄ pedem d̄cotūdi
 cōp̄meditacōe uel casū fiat cōm̄ū s̄
 homo leo et elephas p̄pter quod ead̄
 d̄cotū dicit̄ p̄ncipud motus localis p̄o
 cessū dūm̄st̄at̄ m̄p̄st̄ora s̄ et cor et
 opar corp̄ uel m̄bra q̄ s̄c loco istorū de
 clinat̄ ad s̄m̄st̄ad h̄ ambulando p̄p̄m̄ pe
 dem s̄m̄st̄ad. S̄m̄st̄at̄ aut̄ q̄ p̄p̄m̄ pede
 d̄cotū p̄p̄ue s̄ leo et camely p̄p̄ue
 illoq̄ ē ambias h̄c s̄ p̄st̄or̄ ē alys ca
 melis ampliq̄ aut̄ apl̄ibz aialibus quadru
 pedibus h̄c̄ cauda. Ea em̄ q̄ nō videt̄
 h̄c̄ cauda p̄p̄ue h̄c̄ cauda sed p̄ud
 et curta s̄c h̄ky dequo dūm̄q̄ hoc em̄
 h̄c̄ cauda curta que ē cauda sicut cerui
 et capali et leopardis. Larentū aut̄ cau
 da q̄ sunt i s̄m̄marū figura q̄ ad hoc
 infus d̄clat̄m̄q̄ d̄spon̄. Ad h̄c̄ aut̄ aut̄

quadrupedia anobis nota s̄ pilosa in to-
to corpore ne aliquod corp̄ ē disceptat et
tardū sicut homo Excepto q̄ caput hominis
pilosum ē hinc longas et multas pilas s̄
incorpore alio nascit̄ aut madata apilis
aut eto breuius pilis et pauas Et tamen
q̄ recipit et sicut quadrupedia sicut lacerta
et cocodrillus s̄ hinc mda corpora qua
mota et duri corij et rugosi amplius aut
quodlibet aialū pilosū caput ē anā
in facie pilosum multas pilas q̄ in pos-
tibus ē paucos pilos et breuius Adhuc
aut in palpebris hominis sicut pili et sub
astellis et sub pectore alia s̄ aialia ho-
plus hinc depilosite mdict̄ laas qua
in alijs nisi in palpebris suis superioribus
in inferioribus em̄ non hinc licet quibusd̄
forte ex aliquo accidente oriand̄ aliq̄
pili in palpebra inferiori Adhuc aut quid
aialia quadrupedia pilosa s̄ sicut omi-
uersū corp̄ sicut ut parus vrsus et
tanis lupus volpes vacca equus et huius
Queda aut multas pilosae longis pilis
in partibus q̄ oriand̄ anteriori parti colli
in hinc em̄ hinc longas et multas cines
sicut leo mastula Queda aut in partibus
anteriori superioris parti colli sicut pilosa longis
pilis a superioris parte capitis usq̄ ad patu-
larum extremitates per totū collū sicut hinc
ubas ut equus et mulus et quoda gna
bonis aggressis amp̄ aut quoda aggressa
aialia quadrupedia hinc cornua cornuosa e-
ua valde et sunt longas pilas sicut vac-
ca aggresses montane Sed apud nos hoc
modo hinc cornua aialia sicut vna capre
montane siluestres que apud Inguadiaz
genezon vocant̄ q̄ nascit̄ in terra p̄ta
Et sicut quoda in hoc gne Et sicut qd̄
dicit equicernis quod aial dicit auicema
Et vacca q̄ nascit̄ in terra p̄ta Et sicut
quoda in hoc gne nō h̄ cornua et est
quodam ceru et h̄ duros cines fere pus
ita q̄ setaces sicut de cornibus sicut dese-
tis parcos de quibus pectit̄ hinc et
quibus quoda pectit̄ capita sua pili ei
longi sunt in extremitate spatularum ei

et inueniunt̄ etia iste vacce in greca
in provincia q̄ dicit phasidophi et circa terram
votacam aruotas q̄ ē in partibus
in siluestribus em̄ illas t̄p̄ manet vac-
ca aggresses multe et multas in t̄p̄
aut nobis nonis manet hinc vacce in
plana et angaria d̄ sicut t̄p̄ camanaz
et siluestribus in siluis magis Scias aut
q̄ sicut in t̄p̄ em̄ ē nota valde ca-
put nos et ē in figura ceru sed alior
ē et vocat̄ alupelent Et quoda domes-
ticant̄ eū apud nos et equat̄ eū apud
nos in uno die quoda equat̄ p̄ equis
in tribus diebus in greca aut aialia et
domestica nigric̄ boni d̄m̄scitas ē talis
qualis ē inter parcos aggresses et do-
mesticas que eiusd̄ speciei ē vident̄ fe-
re em̄ om̄e aial domestica inueniunt̄ etia
aggresses inueniunt̄ em̄ in gne boni in
gra magna qui bubali aquibusd̄ vo-
cant̄ et apud nos vocant̄ voesent Et
illi sunt fortes valde ita q̄ venalant̄
cornibus hinc equid̄ simul et se adeq̄
quodam magni d̄m̄scitas et facies illor
boni aliquod declinat̄ in suis ita q̄ em-
nend̄ hinc sup̄ media linea descendere
inter oculos et declinatio aruis illius
ē versus os et versus fronte et decli-
natio alia et eleuatio in medio et cornua
hinc maxima manvata postius et ad
eis p̄t̄ venalare Et sicut multa gna in
hoc gne quoda em̄ hinc cornua longa
et magna et quoda sicut breuia spissa et
forassima et hoc gna sicut nata apud
siluos et angaros et in almaca et in ca-
p̄te vbi silua et angarus attingit
Cornua vero vō eius in ceru silua sicut
cornibus homini Et em̄ solidū ramoso
sicut cornū ceru et hinc sicut Sed sicut
vnde p̄cedit ramū differt a sicut cor-
nū ceru q̄ sicut et cornū ceru ē cornū
dus Sicut aut equū est latus et tenuis
sicut aster et in fine assis multos em̄
simul tamos pili aut caude aialū de
quibus d̄m̄scitas supra d̄m̄scitas p̄t̄ multi-
tudine et paucitate et p̄t̄ et longi-
tudine sicut magne Cameli vō habent

non hnt mebra ppid et no hnt alia aialia
 et hoc e gibbopias dorsi sui et quida cameli
 hnt gibbid vnu et quida duos Qui nascit
 in loco qui dicitur bubacy et femie cameloz
 quatuor hnt mamillas sicut vacca hoc e
 canos sue papulas mamillas Et caudca
 meloz snt sicut caude asnoz et coz vge
 cuise snt postus p conislo modu om aialiu
 et in quolibet curru suoz e genu vnt
 anas et motozq pede e rhabab sicut cal
 caneus et in hoc e simile calcaneo vac
 ce et e calcaneus puus respad totius co
 pis eius et ipa totus camela et turpis
 aspectus Adhuc aut pedes cameloz snt
 sicut indus Et carent denabus i mandi
 gula supiori Postus aut in suis pedibus
 e aliquitulu fissura sed digitos fissos in
 pedibus illis quingit coriu sicut quad est
 inter digitos asperis diuisis Sub pede
 aut suo e planta multe carnositate
 sicut implanca vrsi ppter quod ad vehed
 debet ahera in remotas terras p appas
 anas pant eis calca decorio forti et au
 fera apedibus coz dolor attractionis co
 itine pedes em om alioz qdripedia car
 su eo asplius pluribus et nervis foribus
 et pauca carne et aialiu bipedia simile
 ppter plid hoiam Et ideo no ita ex labore
 vie atterit pedes coz sed cameli et hois
 Similit aut s hnt pedes volatiliu Sicut
 aut pauca carnis et multaz ossu et mul
 tanu nervoz maxime aut si pes dilatat to
 tid in summetu motus pcessu tuc homo hnt
 pedes multu carnosos meosa et tobria
 Solus aut homo habet inter aialia nata
 tybias carnosas Amplia aut quida aialia
 tam quadrupedia quid bipedia hnt fissura
 pccimis manuu et pedu et leoparda qui
 grece sched vocat inter qdripedia et mil
 ta snt hnt similia Queda aut no diuidit
 pedes nisi in duo q diuidicia vocant angu
 lam et motozq diuidente hnt carnea vn
 gula q e sicut scutalis ut capra auis cer
 uis et equus aquatica sicut flumialis Q
 dam aut que no snt fissi pedis hnt in ex
 tremo sui solcas corneas sicut equus et

asinus et hys similia In hoc aut modo
 pedis diuersat genus parcoru qm parci
 qui snt in regione que dicitur lacta totina et
 malys quibusda regionibus no hnt fissi pe
 dem neq fissam ungula sed soleam habent
 vnam i pede indiuisam et hys inuenit i
 flandria iuxta mare apud nos Et malys
 locis diuidit ungula et hnt duos scu
 laces qd uabus ungulis Et em gnale q
 qlibz aial fissi pedis anas e fissi pedis
 postus Et si antius e contmii et indiuis
 pedis est caa postus contmii et indiuis
 pedis diuena aut dicit q quida cameli
 snt fissi pedis sicut supradictu e et quid
 qtmu sicut equus hnt qtmu pedem amplu
 aut dicit aialia q habere cornu q non
 habet sed hoc no e gnale q hnt cornu
 hnt fissam ungula naturaliter ut ceruus aut
 caper et huoi Nunq em e inuentu aial
 hnt duo cornu no findens ungula sedat
 hnt vnu cornu hnt vnu ungula qtmu
 sicut asinus indicus qui non hnt nisi v
 in fronte cornu qui aquibusda vacat
 rnoceros Et e aial ardele valde alij aut
 dicit q hoc non est rnoceros sicut vn
 cornu sed potius aial q quida arabice
 vocant argha Et est rnoceros et hnt
 cornu quasi in nare et diuidit vn
 gulan sicut rhabab et hnt duo rhabab
 pedibus sicut findencia ungula parca
 vero diuisat in sinistra ungula sicut
 pdromia Adhuc aut impeditus plurid
 aialiu fissi ungule snt duo rhabab sicut
 calcanei sed nunq inuenitur aial fissi ped
 in digitos multos hnt calcaneu carnea
 aut caa p q pedem retro porrectu ppe
 dis fixationem pter hoies plid aial em qd
 dam quod haucha grece dicit e in multa
 findens pedem et hnt ad hoc in infiori
 pedis quoda additamentu quoda sicut
 medietas calcanei Calcaneu aut i nllis
 aialibus hntibus calcaneu est nisi ex
 pte postiori pedis coz et calcaneu quoda
 aialiu om notoz nolis e recta nupq
 mriata et ut melius eo pes figat et
 ventriculu vbi pes intumesat pax de

clinet versus exteriorem pedis et dorsum
et declinat ad inferiorem aialis in anterioribus
pedibus sed ad exteriorem in posterioribus pla-
cia aialia hinc dicitur calcaneos hinc eos
declinatos contra se manent et latera cal-
canearum in quibus declinant versus ex-
teriorem pedis et omnia ubi sunt primaria
calcaneorum sunt in summo taceo pedis quod
tunc igitur calcanea moti sunt et sita coram
in alibus hinc calcaneum

**Capitulum 3m de Genas et de
aialium pence cornua et membra genita-
lia sumpta**

Unum dicitur genas et dif-
ferentias aialium secundum partes
manifestas corporis suorum quod
sunt contra partem ipsorum quod
ad defensionem creata sicut est ungula
et cornu et pilus et pars dicitur de
partibus et quod dicitur propter istas dicitur
festat igitur nunc ut genas etiam dicitur
et differentias pence illas alias partes si-
mptas que sunt contra et manifeste
corporibus eorum sicut est oculus et dentes
et hinc partes ad dicitur tamen ad hunc
ad hunc dicitur de cornibus ut melius fiat
aialium dicitur dicitur igitur quod quedam aialia
sunt propter pedis et hinc cornua et tunc
manuata ad domesticum capris quod sunt
in suis dependentia ut vacca quedam
gras meara partem eorum sicut apur-
nos id genus sive bouis meara et do-
mestica et ponit etiam in naviis suis
et per illud araduat quod in roma hinc
et in dicitur hinc vacca et hinc meara
et mirabiles appetat est enim meara
suo minor pilos ita quod etiam meara
illos hinc pilos et caput suum est propter
repperit quod capris sui et cornua
sua propter fere sicut cornua capris domos-
tica et alia dependentia iuxta collum ipsa
sunt ad domesticum capris et aliam creata
et forte trahens animus fere dicitur capris
et hinc brevia creata valde propter et for-
ta et casus lacus sui est valde plidus
et hinc creata aialium vacce quod suum non

lucet si offerat sed abiat ad senas
non est suum propter odorat Si tamen hinc
atque stercore vacce meara admittat ad
tunc suum et taceo et tunc gerens de
ipso propter deceptos odorat hinc trahendis
aut dicitur aialium valde forte et ad
impetu magno valde trahere conat et
declinat super genas et propter propter
impetu resingit et trahit omne suum
aut vacca valde et ad vacca tunc
inam et meara se magis usque ad os propter
calorem sanguinis conat ad dicitur con-
bous hinc hoc quod tempore est aqua dicitur
inqua in meara colorat aut rubet et
vacca propter ab hominibus ita ut guleat
ad qui talibus induit Defensor aut
habet in pedibus quos fortissima figit
et iterat sive pedes propter ad propter
conculcat Cocodrillus habet meara
Sed si meara ad contra aqua guleat
propter ad dicitur aut dicitur quod dicitur
et vacca meara propter quod dicitur vacca
domestica sicut propter propter aggre-
aportis domestica et est montana depen-
dena habens cornua ad domesticum pro-
talis sicut dicitur et dicitur illud est pluri-
meara valde oculis et acuti meara et
vacca aquibus vacca montana ad
aut guleat omne aialium hinc cornua est qua-
drupes si natus cornua hinc Serpens
quidam meara propter qui alios dicitur
et sui partes regionis vacca cytopia
quod aut corastem vocant qui cornu hinc
et non est quadrupes quod secundum meara sui
hinc illud ut dicitur meara Sicut enim
videmur creata meara modales dicitur
quos dicitur meara quidam dicitur quod
quod illud genus serpentes propter alia species
qui ad computuit meara sua sicut ille propter
pens dicitur et dicitur meara et vis
in sidia ungulis equis et veneno propter
stet ne equos amplius aut omnia cor-
hua aialium vacca propter iuxta caput
et ibi meara quod substantia dicitur quasi
ossa propter propter cornu cervi et ca-
et similitudine quod ad cervo guleat

sicut domica et capulus et equitius.
 Sed et h' optata p' aialia quor' cor-
 nea visu integra ee pbant. Sed cornua
 cerui et damie fere sue eiusd' no' figur' d'ra
 m'gnitate Cornu aut equitium est
 latu valde sicut asser. Ita q' stabella fuit
 ex ipso et h' ramos sicut cornu cerui et
 iuxta caput e rotund' forte ad longior
 latitudinis t'nduel quadi' digitor' h'nd
 et stati dilatat' multu et e valde pon-
 derosum. Est aut equitius dictus q' cor-
 nua h' ut ceruus quo ad ramos et soli-
 ditatem cornu et colorem et h' ubi al' al' h'
 sicut equus et dicit auccenna h' aial ee
 interra pariter. Est aut apud nos no
 longe mlatudo magna apud aialis i siluis
 pruste congaie p' auome et e aial m
 pilo sicut ceruus et e pilosus co et
 multo maior' q'ntitas q' ceruus et no
 h' n' cauda cerui et e magne latitudis
 in fronte ad q'ntitate duos palmos et
 vocat' in lingua m'ra cleut. Alia vero aial
 aialud cornua sunt concava et e dura
 sicut valde illa q' m' figur' m'concaua tui
 et e illud q' applicat' ad corud et caput a-
 ialis cornu. Videt' aut h' ee d'ra cornu
 cerui et t'uo quicquid ad cornu alioz q'
 subd' cornu cerui videt' ee subd' q' m' figur'
 m'conua alioz aialud co' signu e q' cor-
 nu genat' in ceruo et m'cerus parosid
 valde sicut et s'bd' q' m' figur' m'conu aial
 et tui aruac' effiat' cornu cerui valde
 leue precipue q' iacet sub d'no quad
 al' h'ndu e et al'q' sicut tui em i se-
 nectute effiat' adeo leue ac si v'and
 et vacuu sit et hoc exoptus s'bd' ego i
 cornibus q' m' veni i siluis q' h'p' acut
 tui et ideo talis effiat' ead' s'bd' q' m' figur'
 i cornu alioz aialud q' a'q'busda' cornu vo-
 cat' et tui ead' h'ec d'ra q' cornua ceruo
 genat' aialud sicut crepud' calore fortis-
 simo o'p' et adasp' nam accedencia cor-
 nua aut alioz s' h'nda et mollificalia
 magis no' caralaginis vana et cornua
 bilia sunt cald et mollificabilia et ideo
 s'bd' acis coagulata sicut s'bd' p' ea q'
 tradita sunt i m'ceros' amplia aut

nullu aial nobis notu mutat cornu p'
 ter tui et ceruo genaa aialia h'ec em
 mutant ea om' anno et cetero cornu e
 p' q' fuit h'ecis etas aial et p' m' m'
 t'ad' alia stati orit' h'us aut ead' est q'
 cornua illa crepud' de sup' fluo m'ntenti e
 restus et ideo q' crepud' et n' muta-
 rent vltra modu capita aialud genaa
 rent et h'us signu e q' p'cessus etas
 e addit m'gnitate cornu. Ita q' etas
 aialis cognosce' m'conu. Addit em semp
 vnu ramu quilib' annis. Et ego vidi
 cornu q' h'ebat et ramos in vna
 pte cornu et erat maximu. In alijs aut
 aialib' concava cornua h'ndibus ee crepud'
 cornua sicut ungues in h'ndibus s'bd'
 longitudine p'ndit' et acuit' ita q' e-
 tas ceru etia cornibus cognosce'. Et e-
 misso quid' cornu anni m'p'ncipio sui
 h' vngulas quasda' et p' illas est cor-
 nu plantu usq' ad em'p'ionem alicus ani
 et ite' s'bd' rugat' et h' p'ncipue apparer
 in cornibus magnos bubaloz siluest'ud
 q' v'iset apud nos vocat' quoz s'bd' co-
 nua maxima et excelsa valde d'ndu
 tam talia aialia no' acut' cornua sua n'
 p' occipos alicus nocumta sicut e lesio
 violencia uel apostema. Et h'us ead' est
 q' m' m'ceru' d' m'nuu' et acuitur
 et no' vltra mod' grauat' ponde' suo h'
 aut p' aialis m'chil d'no respondet
 in corpe homis q' non s' m'co tales su-
 p'fluitates neq' idiget talib' armis co
 q' na' dedit ei defensor' manus et m-
 tellectu p' omnibus talibus p' nos i s'bd'
 bus libris ostendemo. Amplius aut ma-
 millaz sicut et n'is d'uerfa' in alijs aia-
 lib' brutis q' muliebus comparat' et
 similit' in s'bd' m'ceru' s'ue organu' coadi-
 tu h'ndibus ab organo quo p' saltus
 in alijs fere em' omnia saltando sup' dor-
 sim femiaz suaz cocut' bruta aialia
 ayamille em' quorud' s'bd' m' pectore a
 que pect' aut p' m' n'az quide' no' h'
 n' duas mamillas s'ue conos duos h'
 e papulas mamillaz s'bd' forte h'nt

ubera quæta et vincta sicut vacca et
ovis et capra et huiusmodi hæc omnia cum hinc
vni vberis ex quatuor ubibus aut ex duo-
bus vni ut lac et sitis arctitudinem
mulier autem et elephas et symia et huiusmodi
quædam in vno mamillas et quodlibet
aliud non habet nisi duas mamillas sicut
dictum est sed differunt aliquantulum in situ quoniam
elephas duas habet mamillas supra subas-
cellam sua et mamilla elephantis est
valde spua respectu sue quantitatis eo quod
sicut sit aial et magnus et diu lacte se
sufficiens et quædam nutritio nutriti
possit et ideo non auget nisi mamillas si
quantitas sufficit recentiter natis pro nutritio
mulier autem magnas habet valde mamillas
respectu sui corporis propter tam opposita quod
humidus et tener est infans et quædam tale
tibi et diu vult sustentari per ipsum et
ideo nata auget ubera et lac mipsis et
disiungit ea ut amplius capent quia ideo
femina elephantis parua habet ubera et
sub astellis ideo frequenter non apparent in
vtriusque lateris ipsius aures etiam elephan-
tus duas habet mamillas propter tam quod
diximus superius de vris aliud autem facit
aliud habet quatuor mamillas et quædam du-
as et duas conas tamen sue papulas ma-
millas sicut omnes pulcherrime Quædam
habet quatuor conas papulas ita quod motus
mamillas sunt duo cum papulas sicut
vacca quatuor vberis sicut diximus et ex du-
abus mamillis dextra et sinistra quæ-
tid et omnia aliud autem habet mamillas
in ventre et non propter hoc neque sub
astellis aut prope ista loca neque prope coxas
et canes et parva et huiusmodi alia propter
conas et papulas sed non omnes propter
mamille corporis et hoc est forte quod non omnes
implent autem fere omnes et aliam omnes
equant in equalitate sicut anatis suis quod
portant cum ut aiali propter facient simul
natos plures aptarent mamille vberes
simul lactare possent eo quod nata facit
optimum monas quædam Talia autem aialia sunt
multa valde fere cum quibus aialia sunt

quadrupedia fundantia pedes in multos di-
gitos et ad hinc dentes serrales propter
papulas et mamillas sed in quibusdam
est quia femina leopardi que fescid grece
dicitur habet quidem mamillas in ventre sed non
habet nisi quatuor vberis in pluribus leena autem
tamen duas habet quas in ventre et non propter
magnitudinem corporis propter eandem rationem propter
quod dicta est de elephante leo cum valde calidus
est et sicut alii et diu almana lactis non
propter marri Camela autem habet duas mamillas
et vberis sunt quatuor hinc conas sicut
vberis vacce aures vero aliud hinc sale
as non habet omnes propter mamillas sicut diu
sam habet ungulam sicut bos sicut in diu
sam sicut equus nisi similia sunt hinc aialia
lia maculis sunt alii accidit in equo et
hyrcis sicut diximus superius amplius autem
pene organa coeundi in vtraque venter
aialibus quædam et dicitur quoniam quædam
mastulmas vberis sicut coeundi prominentes
et suspense et hoc frequenter quædam am-
bulantibus terrestribus Quædam autem sunt
vberis in vtris in ventre concludit et e-
greduntur per foramen propter libidinis et hinc
frequenter naturalia marina quædam propter
sua sicut delphinus et ceteris quædam et hinc
In omni in strumetis coeundi aptat et
aut demidat in propter autem propter coeundi
quod facile sit demidabile et sit valde in-
sibile et nervosum perit frigore aqua
nisi in trahit in ventre hinc autem propter
est quod in hominibus qui frigore perit propter
sensus nocumetis frigoris mortificat est
in genitalibus et ideo fere omnes mor-
tui frigore in ventre aut genitalia et
voluisse parvas aut hinc ea in malis
ad calefaciendos Adhuc autem corpus quod contra
prominentes hinc vberis et testiculos quod
hinc ista absque aradibus suis cum su-
spensa sicut homo et parua alia quædam
vberis sicut in pelle quod desuper est in trant
in trant in vberis suas feminas quod
autem hinc vberis propter sollem ad ventrem
applicatas propter alia non attingit eis saltim

aut applicatas dat parvas ducere tagedi
 uulua femie qn hys q salu coait cana
 m hys uingis abpluce et applicaco
 dnt huius aialia sedm plus et ms vir
 ga em canis antius magis dependet p
 cone copis sui q uinga equi uel thauri
 qm uulua eque et uaca e i mediate uio
 and sed uulua caule hē distancā fatā
 abano qūas e arcus gibbositas musculo
 copis uacors p uicars et ideo m salu
 canis nō attinget p tm uel equi uel thau
 ri uinga sua constringetur ad uentū p
 hinc modū e dīa intestinales qm testadi
 equi magis dependent q testaculi para
 agrestis aued domestica et canis testadi
 in dīo modo se hnt dūcā q em calda
 valde horū oportet magis dependentes
 eē testiculos et p uapile p ad hoc sē
 hūda et perma descendens ex cis m
 hāra coyale m p lōione et meatu dī
 cūq aut apte sūe p lōione oportet et
 mō suspensōs hnt testiculos her aut pū
 et colligi de faali pnt ex hys q m pmo
 libra de hānis testaculis determinata sūe
 a nobis hānis aut uinge dēphancā est
 simlis sūe uinge equi sed parua e nō
 pportōnata suo corpi ppter aialis scita
 tem et eius testaculi p apparentes suppr
 extra sed pous p mēra ppe uenes opp
 tuit em ppter scitacē q m eis e p pna
 dēstende ex uapē ad corū nō asēnde
 et quā sūe mēra testaculi est uelocis
 et breuis coytus pūe omē aliud aial q
 mēra se hē testiculos pūe apper m auibz
 pōndēscas em mastali nō longū patit
 eē coytus hie igit e sūus uingaz alū
 et diuersitas que e m modo ipz ampliq
 aut q mēta eiat p mēra gnācōis con
 sideranda e m hoc usu q uicēcia aialud
 et dīa quēdā em aialia licet sūe mastu
 lina tamē minguē ad qonūs pūe leo
 et camely et cūctus sed gnālter omīs
 femia aialud quadrupediū migit pūstiq
 m p forte erecta mēdat aliq femia sē
 duos pēdes pūe autēna dīat de quōdā

gnē symias que tamē sūe degnē qua
 drupediū quā posteriorem motū suū et ve
 locitatem hnt super quatuor pēdes femia
 em illas symias p eugane aut p dēt
 erecta minguē pētes minguē autiq
 sūe femie homīs Est autē considācōe dig
 ni q mastali dignū quidā uacors m
 gūe qui tū ad antiq uerū coait pūe leo
 et cūctus dēpōrtet em pūldubio q m
 uingis calū aialū sūe duo meatus nlla
 pte uinge qūctā sūe meatus pūmatis qui
 dīpant ad pōstus eo q collū uerūe cois
 non tangit mē radicem uinge i eis pōstiq
 et ideo uidi hōiem qui p duos diuisos me
 atus uinge sūe em pē uimā et p pna
 sed ambo meatus p tēdeban ad antiq uinge
 Ampliq autē mēracōe uingaz aialud ma
 gna e diuersitas quōrūda em aialud d
 ga ex carne p pōmē et sūa cartilago
 sa et uerūe et uenis pūe uga homīs q
 ruda em tūmēscit ex uerūe cartilagmōs
 et nō ex carne dēq sūe uicand pūe uinga
 thauri quōrūda autē pē cameli et cūu
 sūe uerūe valde quōrūda aut uinge p
 ex ossa pūe pūe lupi et uolpis et hūm
 Nemo autē arbitrat q qū dīcām ossam
 aut cartilagmōsam eē uingam i colligaz
 uerūe ossa aut cartilagmōs essēcia sed
 pōis sūbas i durac cartilagmō et oss
 sedm aliquid pportōnata et qūq e pūe
 uinge ppter q hōie medū m cūctū p
 delectacōis q uicēcia pūe et dēdēci
 bus dīpōm lib pmo

**Capitulu qūctū de hōia et differen
 tia aialud pētes partes supiores pētes
 modos dēntū sūmpta et pētes os
 et linguā**

Dentes aut pētes quās sūe
 aialud et dīa sūe supiores
 et m fiores et qūctū adūstū
 accinet q p dēracōm ptes uo
 canis supiores que sūe acapite usq ad
 and ubi cūctū sup fluitates m fiores
 aut uero q acapite sūe usq ad pēdes
 exarmitates hē igitur supōis dīa q
 q dū hōio ppletur et auget qūctas

cuis in longum Superiores partes ipsius
maiores sunt proportionabiliter in fibris et
hoc dicitur geometrica medietas proportionem
pudis igitur in hac proportione partes superio-
res sunt maiores sed in fibris. Cuius autem
factit augmentum et deceptivum est magis
sic est quia calor augens subtiliter digam
nutrimentum elevat et frigus calore obtinens
in frigido flatu nutrimento facit non potest
et hoc sub pondere ad inferiora descendit me-
bra hec igitur est diversitas motus pressivi
quoniam in fatis hominis propter pondus tenentur
dinem sicut membrorum superiorum et tenentur
dinem in fatis primo ambulac magis sunt
pedes et manus sicut quadrupes deinde
erigit corpus suum paulatim quousque vivit
compleat et vigorem status virilis et
tunc in etate prope ad senium et senectutem
in curvabitur pupus ex spartate membrorum
superiorum carenciam nutrimentali humido sub-
tili digesto et non manent in fatis quousque
in illis grossa et precipue mulieres et
siquidem est in homine sed in quibusdam aliis
animalibus est et magis quousque enim illorum
pars superior pars est minor quam diu vivit
sive spermatum et in fatis est maior et ad
tenuitatem est conuerso sicut omnia animalia hinc
caudam pilosam hinc enim omnia proportionem
loquendo in fatis pars est maior et superior mi-
nus et tunc pervenit ultra statum plenam
suble et contractis est superior magis et in
fatis magis dicitur enim animalia sunt humida
et superiora corporis circa locum dictionis vi-
cina propter quod calor vivit dissipat
hinc humidum nutrimentale subtile in membra
longius distans. Cuius autem ad declinationem
venit tunc debilis calor et grossus
et viscosum humidum in membris vicinis re-
manent et hinc ingrossantur hec igitur pro-
portio est membrorum superiorum in fatis et animalibus
implyus autem de superioribus in quo magna
diversitas in animalibus in venitur est den-
tes quoniam in oculis et auribus parum differunt
animalia admodum enim animalia quadrupes gnanis
sibi simile dentes anteriores habent qui maso-
res vocantur et illi sunt quos vocantur dupli-
vel quadrupli autem duales et quatuor sunt

divina in mandibula superiorum Dentes dicitur
superiores et anteriores sicut babaly et thau-
ry et quia aliquis potest dicere in ma de-
cuius superioris mandibule transiret in comia
videntur hoc non esse generale nisi quoniam quedam
non hinc comia carent dentibus anterioribus
in mandibula superiorum sicut camelus. Quid
autem inter dentes culmos habent duos lon-
gos et prominentes videlicet dentes se-
aper et porcus masculus quedam autem ca-
rent hinc sicut mulca animalia adhuc autem
quedam sunt acutores denarum et dixerunt sicut
ita quod unus ordo venit in alium sicut dicitur
ferre quousque ut leo leopardus et canis
et catus quedam autem non sed in calice habent
dentes ordmatis ita quod ordo unus venit
super alium in masticando equaliter sicut
equus et thaurus dante sicut ordine non
in homine mandibula in fatis autem sunt an-
terioribus dentalibus stat in fatis superiorum
autem dentalibus stat in fatis inferioribus. Sed molaribus
stant super se in vicem in quibusdam enim habent
mentem longam ardo in fatis mandibule am-
bit ordinem denarum mandibule superioris
Generale autem est quod in quibusdam culmi et cornu in
venit in uno animalis nec est unquam de-
tes acuti invenit ad cornu in uno et tunc
eadem animalis specie quod materia cornu transire in
culmos et in acutos longos dentes. Sed
animalia parva parva aliter istorum enim propter ar-
ma magis quod propter alii masticatores in
camelis autem videtur denarum et cornu
materia transire in quibusdam adhuc autem mul-
torum animalium dentes quidam anteriores in
utraq; mandibula sunt acuti et anteriores qui
molaribus dicitur sicut laci quod anteriores sunt
ad dividendum sive masticandum anteriores autem
ad molendum sicut ut videtur sicut possit
aviscibus ad masticandum. Sed substantia
animalitatis predicta non est nisi in animalis mari-
no quod tunc vacat hoc enim habent dentes
acutos ante et ad cornu ponit dicitur sicut
alium ut aqua dividat ne aqua maret
mos eius quoniam masticat. In hoc enim sunt
genus dixerunt quibusdam primum acutos
dentes hinc dicitur autem acutos qui can-
nis sunt dentes et sunt acutissimi in puncto

terminati acuti anguli. No e aut aliqd
 aial notu nobis qd in cona et cad mandi-
 bula duas heat denard acres uel plures
 Sut tame quida de moftris mudi sberit
 phi quoy papue quida p sbs atriages
 fuit que auicena corrupto anastum dicit
 au si demus crede smombus tue sma
 ab ipo mterra indie ee qda aial r mte
 simile corpo quod tame ape atriages gen
 lupi dicit ee quod greco mose vocat ari
 cor nuorion quod pnat vir m famis apt
 nos Et dicit q aial mtraqz mandibula
 he tres ordines denard ita q tres p m m
 fici et tres m supidi q mandentes et coll
 acentes et mites diuisiones stati diuide
 tes quequid impuit Et huius quide aialis
 magnitudo est sicut qnitas leonis et e
 pilosum sic ipse leo et pedes eius p ptes
 pedibus leonibus leonis q sunt rotundi
 et m multos digitos sibi ad unguibus
 acutis facies vero et aures et oculi p
 sicut sint hominis et e fustoy oculoy co
 lor aut eius e rubicundus sicut fit p supid
 mius Et cauda eiq e m figura caude
 magni scorpiomis aggregat et e rubra
 vterq hns deuleu paut dicit auicena et
 hec aial ciat pilos et mutat eos p pte
 et loquit tame m pte et he vocem pno
 ram tubalem et cubit ad velocitate terri
 et e aggregata vno domabile qm dicit
 homines hec aut moftra et alia multa ee
 de quibus m p pibus huius pte libe loquunt
 fiat moftra credibile q m plus paxome
 versis dactis mdeserto maris capta
 fuerit pax am hec tempora duo moftra
 pilosa fere m omnibus hnta figura hnt
 Et femid quide mortua fuit moribus
 canis et vulvibus venatoris Mastuly
 aut captus factus fuit domestica et di
 didit ite sup duos pedes erecta et di
 dicit loqui m pte loqui et no multa va
 et habuit vocem opilem sicut capalus
 et rom mta habuit et io de pte et e
 gestione et alyis talibus no verecundaba
 multu aut appetit corre ad mulcibus
 et has publice qualcpuz cent tpe libi
 dms opime temptavit hys aut dimis

ps pauliper ad ppaia dedia dentis
 smone dntes q homo quid ciat dntes
 T etate vicia p pma et hoc cad facit
 aialia alia paut equus et mulus et astus
 Sed homo no ciat n anardes et no mo
 larec eia aliquod aial aliud ciat molarec
 Capoli aut qui sint ptes ceruus mcomby
 sicut dyomy no mutant dentes qm cad
 ingrossunt dentes cor pgnit diuurtmte
 vicia cor et tales capoli snt pulcro o
 culoy et acuti consus valde et habndab
 m affrica et vltia maris cartagis urdt
 auicenna Ingermana aut e opes max
 ma habundancia sed et porca nullu smo
 ciat dente Sed decambus aut e diluud
 quidd sm opmaa p cane nullu eice den
 tem aliud aut apmanit eos eice duos
 longos dentes suos qui snt m eis paulms
 Et h plures opti arca canes testifican
 Que aut ciant dentes no ciant dentes
 anardes sicut et homo sed hoc latet ml
 tos eo q mdustra pame ad h oprendi
 id em quod ciat dntes nullu ciat nisi p
 us sub eo m cod loco alter oriat hoc ei
 auibus accidens amibus aggregat qm
 que dentes ciant Culmos vno cor qui
 plures ciant Culm q vno e sicut cornu
 ut dyomy paut cornu et ingredit r cad
 ex mandibula m fici pars ossa tenes
 cu cu mandibula Et filit e m culms
 elephant et m culms cetoy amplius
 aut canes iuuenes cognoscit apmbus
 mdenabus qm dentes iuuenis snt albi
 acuti Et dentes senis sint fusti uel tra
 cei et ebetes Et idem smo e m dentibz
 homi ppter longe em distat a sue gna
 tams pnapio quod est sanguis mquo
 e vicia p pma desituit m mnto ppo
 et ingreditur So putredme aut corrupti
 fludat cu pno colico mco respauo of
 fiant voca Inquis aut accidens de
 tid accidit adms em aialis p pte eta
 tis contis mgre pnt dentes pte ad
 q mduymq cam Inquis aut fit per
 quissim mod Et ta huius e qm equus
 habundat humos aqueo qui decoquit
 calore iuuetur et gntit m aroccitatem
 aut trespicitatem tmerca Inpucta aut

etate tñ refrigerat calor remanet aqua
pura et ille tñ mātā corpus glūā effiat
albiſſima diſtinctio autē q̄ inter dentes
acutus et latus non ē matia exāca corp
pocus in figura qm̄ acuti in ſuis ſit lati
uel rotundi ſuperius acuti lati acuti et ſuperius
et in feruo ſunt lati Sed nos p̄tiliore
diſtinctioz m̄p̄mo libro huius ſcie ſup̄ poſitū
Ad huc autē ut impluribus maſculina aīd
lud ſit plud denāid q̄ femina ut frequēt
patet in hamibus capris et porcis Inas
vero non ē ita maſculina Et ad huius ma
nifeſta ē virtus videlicet calidioris ſanguis
magis virtutem p̄maris q̄ ſicuti ad p̄p̄
aut p̄re q̄ quolibet q̄nē uno et eod̄ ad
lud indiuidua que ſunt plura denāid p̄
nam ſunt longioris vite p̄pter maiore
virtutem p̄nāp̄ q̄nāntis in eis quod
ē p̄perma formatiōd corp̄is illa vero q̄
ſunt pauca denāid ſep̄atōz et diſtincta
ad inuicem p̄pter tam appoſita ſub bre
uioſis vite ſc̄dm̄ nāz m̄p̄ p̄ accidēs hoc
pariat qm̄ m̄h̄is qui dura maſtucant
frequēt in ſancia et puīa euaporat
matia denāid p̄pter conſuētōz idē
autē ad ultēim qui ultra gingiua orūt
extra ord̄mem denāid nālem ut frequēt
nō orūt m̄p̄ poſt ance ſm̄id anni Ego
tamē vidi puella cui orūs ē dens talis
circa viceſimū annū ſue etate et orūs
ē in m̄tāi mandibule ſuperioris hy autē
dentes orūt in quibusdam mulieribus i
80y annū Et ego vidi vna octogena
rū cui tales plures ora ſud et matia ē
orū ē p̄perma deſtendens acapite ala
co mandibule p̄pter quod etiā frequēt
in mandibula ſuperioris orūt Et ē origo
denāid dolore et calore febrili et p̄
cipue qm̄ nō orūt in tempe ſuo iuuetute
Cervus autē q̄tuor h̄e dentes in una
pte oīs m̄doſtra et eodēdem matia pte
ſiniſtra eo q̄ maior p̄ matie cedit
cornua p̄ ip̄os autē molit aliud In ſuper
h̄e duos dentes alios magnos Et h̄y
in ceruo maſculo maiores et in cerua fe
mina minores Et declinant ad m̄ ſilū de
tes cerui ſicut ſunt repando Ad huc autē
cū gnānt̄ elephas apparet p̄bico i eo

dentes tñ eo genati p̄ ſeritatem op̄lex
ionis ſue et longa impregnatoz m̄tāis
et est in hoc vtilitas q̄ p̄na ubera ma
tris nō diu p̄nē cū m̄tāre Et ideo p̄
venit natā et format m̄tāid plud aliud
diuidētia dentes ſui magni qui culmi
ſu ſunt nō appent in eo quo uſq̄ adoleſ
tat Ad huc autē d̄p̄er ſtas ē in lingua
aīdū gnāntū plū ſimile qm̄ lingua ele
phantis ē valde pura et curua recac
ta ad m̄tāis guttur ſui et ideo difficul
ter videt̄ ab aſpiciētibz et q̄p̄derantibz
cū alioz aut lingua quorūdā ſit valde
longe ita q̄ etiā ante ora p̄p̄s exten
dūt ſicut lingue camis et hominis Et
alioz ſunt p̄ortōnate ſicut equi et
pora et huius aīdū alioz Ad huc autē
quoda aīdū ſit magni oīs et hyatē et
quoda p̄m̄ Magnū em̄ os et ſiſſū la
būd h̄nt in ſuis aīdū h̄m̄a dentes ſer
rales ſicut leo camis et ſobed que nos
d̄p̄m̄q̄ ē leopid̄ ſere aut talia ora
h̄nt om̄ia aīdū ſerratiliū hoc autē a
cutōz denāid quoz om̄is p̄m̄t̄ i clau
ſura mandibularū malū ſicut canis
et cattus Inſiores em̄ longi concludū
m̄ra ſuperiores et longos ſicut ſi dentes
duoz ſerraz ad inuicem ſunt q̄ſi aīdū
dam aut aīdū cōūſo ip̄oz ſit medio
ris ſicut porcus ſc̄dm̄ om̄e genā ſit
Quidam autē equus flūm̄is m̄li qui ab
antiquis pogasus non volans vocat̄
morat̄ quoda ſep̄us m̄ra Et em̄ hoc
aīdū h̄nt quidem pilos ſicut pili eq̄
ſed ip̄m̄ diuidit angula m̄dulo et ſi
p̄tilareos eius ſicut p̄tilareos vacce
et attollit in ſublime facie ſua et m̄pe
dibus ſuis h̄t chahab hoc ē calcaneū
tale ſicut vacca tñ duabz p̄m̄s angul
quod nō h̄t equus Et cauda eius plū
ē caude porci ſed qm̄ ſicut equus
ſed magnitudo eius eſt ſicut magnitudo
aſm̄ h̄nt corū ſp̄id̄ exāus ſp̄p̄ore
ſit ſolce calcaneū et extēnſore ſit
cornua anguloz Ināora autē oventis
eius ſunt ſicut ea q̄ ſunt in ventre eq̄
aut aſm̄ Et hoc aīdū genā ē ſiſſū

labij in suis amplius aut qd dicitur p qd cana
 Aliqñ in naturali figura corporis ptebus plu-
 bus aut genibus aialud stant mediu qñ
 cat extremis suis sicut symiaz genus
 homi et quadrupedi scire videt et
 maxime symia greco noie i tybos vo-
 cata Et ead illa q caput caninu hñe vi-
 denat q ead canina symia voca tybos
 aut voco symie quoddam genis quod habet
 caudam Symia aut hñe caput canis vol-
 tus quide similis e tam sed totu respiciu
 corpus malus e et forcius q canis et hñ
 sunt q in mappa intudi canni hñe vo-
 tant facies em illaz symiaz ptes p
 facibus canu sed mores eoz p valde
 graues et duri eo q feroces sunt et mo-
 dices et dences eoz sine ptes dentibus
 canu sed fortiores sine et longiores
 habet aut fere omne genus symiaz q
 aliqñ elaut et vadit per duos pedes
 sed no diu In hoc aut q symiaz genus
 plosim e ante et postus et pili eoz p
 grossi et duri quicant cu quadrupedibus
 milis aut mebs facie videtur similis
 ee homi sñ in naso auribz et dentibz qñ
 tam anatores dentes qui menses dicit
 quid postiores qui p molares habet sic
 homo pter sola symia q vocat canina as-
 platur Item symia mpalpebris mñru v-
 traz sñ supior et mñori hñ pilos p
 homo aialud aut quadrupedia no hñe pi-
 los mñ mpalpebra supior Supalia em
 vident hñe sicut homo sed no sñe anta
 et subtilia Et ideo aquibusda no conside-
 rant Et meus pectore pendent due ma-
 mille cu duobus canis papulacibus p
 et mpectoe milicis et vni et duo latera
 bracia eius sicut bracia homis sed sine
 pilosa et pedes symie sicut homo et
 hñe manus quas supior vocantur mi-
 nores hoc e quod stimant ad arudmes
 bracioz et digitos in illis et unguet i
 digitis sunt sicut homo pedes et eius
 sunt in figuris fere suaz mamu et digi-
 ti pedis et unguet sicut indigit manu
 aiedus aut digitus e longis mpede p
 i manu eius et vñe malus ad vñe pedis

sed no hñe umbilicad pminente sicut
 ho sed locus ille plus q dicitur et id qd
 e supra umbilicad supior e manus eo q
 e sub umbilico mñlis et mñ qñant ad
 quadrupedibz In simbz em qdripedibus
 pars que e super umbilicad ad ead q e
 sub umbilico hñe pportoz talem quid hñe
 quip ad ea hñe aut pportoz in arismetica
 vocat supipartico eo q maior mñs qñet
 immorem et duas eius terciae hñe em
 pportoz e degne pñenciau pportomd q
 admisione duaz mapue terciaz pedes
 aut symiaz sicut id diximus sicut ptes ma-
 mbus eoz et pparte qñ eo manu et pede
 Sopedibus em videt hñe calcancad eo
 manibus aut digitos et alias ptes am-
 bulant aut symie super quatuor pedes
 nisi forte eligant super duos pedes pno
 tempe sicut diximus Non em hñe anech
 as ita ligatas sicut hñe pedia neq hñe
 caudam sicut quadrupes pteret hoc
 q tybos vocat Alia em gena symiaz
 no hñe quide caudam sed pñm quoddam
 loco caude Et filua femie symiaz e
 similis filue mulicis sicut et virgama-
 stuli e similis virge vni Alia vo q
 dicit tybos hñe caudam sicut diximus sed
 antius eius e sicut antius homis amo
 qñta igit p mebra extiora aialud ge-
 nerantia sibi plud et situs et figura
 eoz et in hñs quentur et dñt p mo-
 du que diximus Sed dicit em alia facile
 pñe agnasti

*Capitulu epñtu de mebs manifestis aialud
 hñat sanguem quadrupes aialud et
 no gñtñat ex utroq e plud*

Et alio aut aialud gñe ap-
 dictis quadrupedia sicut hñcia
 sanguem sed no gñancia exuo
 sibi similia sed ouancia et de
 istoz mebs manifestis apptet sicut gen-
 cia et dñam Et similit de hñs qarent
 pedibus sed in no hñe mebra manifesta
 q sicut caput collud et dorpi et ante et
 retro dñam igit q quoddam aialud hñ

cū sanguinem et suavia et quadrupes
et cū trivialis et poris quos pedes ma-
res et notant supra has em duas pedes
pexto postus hē et vitā anābus lo-
to manū licet cadat eis in usu ped
et in super hē mēbrū gnāris in quo fo-
mat aia i femia aut testiculos in quibz
maturat semen i masculo et h mēbra hē
quo ad eandē similitudinē et usum scdm
que p mgnantibz plu pte hē ead in sup
cauda in hys mēbris qv emut omnia que
sunt huius gnis aialia ad huc amā talia
aialia hnt multos digitos fssū pedem
et pncipant organa sensū et lingua
pter plū cocodrillū sed illa cocodrilli pter
q e in egypto q lingua egyptiaca tēu
voca hnt em mōitate linguā nō hē sed
hoc q loco lingue habet pte i lingue p
sūd ptes em nō hnt linguā sed mēbrū
simile pme sue ossi pnsū breue et li-
gātū in nulla parte su ab solutū ad
mōtū aliq vas aut revolutōis abī ad
mōtū dncū ad h em duo mōtū lingua
sicut supius diximz in anatōmia lingue
Theutheca em et ptes eo q sūd aqua-
tica nō diu tenent abī mōtū pter in-
gressū aque mōtū eoz et iō nō revolūt
ipm mter dentes nec ead vocare pnt
eo q aerem nō attingit et iō in solo usu
gustū hē linguā et ad h sufficit curta
lingua et in mobilis et in quibusdā nō appz
pntibus aliquid pte lingue dno sed locus
invenit mōtū leuis qtmuz eo q gustū
aialū nō ē in lingua sed mōtū dno mō-
ris supfac et talis pntis apud nos ē
lucius qui fauces superiores hnt ptes
dentibus et de hoc dicit in suis hntam
aut mē ad quadrupedia suavia dicit
q aial de quo diximz quod theutheca vo-
cat nō hē aures sed mōtū hē forā
tū que sunt mōtū auditus sicut sicut
aures et sicut mus quiddā auz color fē
ē sicut cūmuli et eius qntitas ē sicut
mustele et hnt mōtū auz et omgū
et vocat apud nos qrel hoc ead nō
hē aures sed tū forā q sūd mōtū au-
ditus sed gnā plu pte Theutheca

caā non hē mamillas neq testiculos appn
neq ungam manifestā hnt em hē mēter
p sicut ead suavia neq pilos sed tūd eoz
sūd est suavissū et acutū valde et
forā denat et sūd rare in ore suo eadū
aut eius sūd ptes oculis porcorū et mag-
norū est denat mter quos sūd dentes qui
culmi vocant de quibus supius diximz et
ungues manū et pedū eoz sūd fortes ad
lacerand apti et tūd eius est durū et forte
ssū pssim suavissimū sūd ita q vno ē
vulnerabile quāliqua pter aq pssimū
videt debilitat et contra aq hē vssidū
et acutū valde et maior mōtū est sup
tūm eo q sol mōtū aerem calefacit et
nocte mōtū māq p aq pter pssimū
calore plus q mōtū feat in nocte q sūd
et iō aqua calidior ē nocte q aer est
aut quiddā aial huius gnis quod videlicet
aliq hē sanguis et suat quod grece
hamelcon vocat et auicēna vocat
ipm melcon et hoc ē q nos stollone
maiorē vocamz hoc em ē pte i car-
pis su figura lactulo magno au ead
pnt ē ille cocodrillus qui hardon grece
vocat latera aut hamelcon p valde
qtmua constans descendencia usq ad
in finū ptem venarū sicut videmus
descende latera pntis pntes em costa-
ti sunt usq p ventrē ad locū ubi in-
cipit pntis non concavus hē aut mō-
p mppandilibz ossa pntencia erecta p
appandilibz pntium versū dorpi mediū
pntent pme facies aut eius est p
pntē pntia eo mēbris facia pora et
eo mēbris facia pme et hē caudā val-
de longā euz qtmū ē valde gracile
et involutū et modatū sicut involutū
corrigē longe et flexibiles h aut pnt
aialis multū revolūt p m pntem p
mōtū pntem qvolūt totū corpū sūd
et maxime caudā lacte q lacta eius
plus elevat aia q lacta et huius
tū ē q magis dēgit cura et figit
sup ea et cura eius ead p longā

q̄ lacerte et cocodrilli tamē flexio et
 curvata pedū eius est sicut lacerte et
 cocodrilli et quilibz pedū suoz diuidit̄
 indus et una quide pars ē sicut pollos
 homis qui flectit̄ ad manus domestica ma-
 nus Et alia pars ē sicut residū mag
 homis in corpore ad pollicem eo q̄ flectit̄
 ad manus plantę mag sub pollice Itaq̄ p̄
 pars eius cōp̄nt et claudit sicut p̄
 pollos claudit et ap̄t̄ alias digitos vol-
 tūle aut̄ utraq̄ p̄ud duaz̄ indus di-
 gitos diuidit̄ in quaz̄ extremitate habz
 unguilas q̄ sicut sicut unguis unū un-
 tos et acuta existentes et totū corp̄
 eius asperū ē sicut corpus hardom qd
 ē sicut diuina quedā p̄s cocodrilli qua
 mos corū et corrugata aduili aut̄ eius
 multū p̄fundam incipit p̄ud et p̄t̄ ma-
 gnū rotundi et lacrimabilia q̄metia octos
 eius sicut sicut corū site corū toaz̄ su
 corp̄is quod ē ap̄m et rugosum sed ho
 corū nō cōp̄t̄ oculos suos sed ē muolu-
 tū rugis quibusdā circa eos h̄t̄ aut̄ o-
 culos suos mobiles t̄nquaz̄ p̄ gyru et
 sepe gyrat eis circūlāter Color aut̄ nā
 lis ē fuscus declinās ad ingredimē sicut
 etiā color hardom sicut cocodrilli Nec
 alterat̄ ab hoc colore nisi tempore t̄o-
 ris q̄ ē in horripilacōe sicut dicit̄ au-
 tem q̄n̄ fumo nigro et frigido videt̄
 in flari et corrugā corū ipsū aut̄ em
 ingruis q̄ p̄us effiat̄ et videt̄ t̄ū fieri
 sicut color lactuli valde t̄restis et fusti-
 ta q̄ effiat̄ t̄ū emereid h̄ns colorem
 et sicut in eo macle ingre sicut p̄ maale
 leopdi Et hec variatio m̄toto effiat̄ corpe
 eius Ita q̄ etiā aculi ei in fiat variatio
 ista et cauda sicut sicut et residuas in sicut
 p̄tes corp̄is sui Et em̄ frigidū aial valde
 Et t̄o facile timet et horret et t̄ū p̄d̄o
 mō color eius effiat̄ varius Et huius signū
 ē q̄ ē grauis et pigri motus et t̄m̄te
 deturpat̄ et effiat̄ colore palce desicu-
 te et putrescent̄ anachomia em̄ huius ē
 q̄ quod viciat̄ stomacho eius quod est
 inery vocat̄ Et similit̄ quod viciat̄ carne

pulmons eius est fere sicut canna et
 inery lacerte aut cocodrilli Et quia frigidū
 et aial nō ē caro in corpe suo nisi valde
 pauca incipit̄ su parte et in madilla
 sua et in radice sicut de vbi cauda ad co-
 pore suo ḡt̄m̄t̄ et sicut sicut sicut habet in
 radice radice caude Et in paratibus q̄ sicut
 cordi viciat̄ et in arterijs venalibz sup̄o-
 bus que viciat̄ acorde ipsū h̄t̄ etiā sicut
 in eo quod ē martutu deuloz̄ q̄nis p̄t̄
 valde pars Et sicut dicit̄ aut̄ t̄nā nō h̄t̄
 plenem et t̄o melancolia spargit̄ p̄ totū
 corpus eius et in fiat ip̄m maculis quibz
 diuina adhuc aut̄ quaz̄ multū h̄t̄ occipit̄
 sed incipit̄ eius p̄m̄met̄ super oculos
 ipsū p̄pter quod etiā oculos eius in p̄
 funditatis cordis eius lacet̄ q̄ in cel-
 oculos ipsū Et ad exortiat̄ corū qd
 ē inter deulos et circa eos ap̄t̄ quaz̄
 sit color eius lucens aut̄ aurille q̄ sit
 boere et hic color ē sicut p̄ albid̄ claud
 super se natas h̄t̄ rubad̄ subtile et
 viciat̄ condit̄ videt̄ p̄ ip̄m p̄ totū aut̄
 corpus eius extensū ē m̄brū vniū for-
 tissimū et hoc ē dorū ap̄t̄ et os dorū
 ap̄t̄ ex spondilibus eius et q̄n̄ per
 partes findit̄ corpus eius remanet̄
 t̄p̄us aliquod in quilibz p̄t̄ in op̄atibz
 suis per sp̄m̄ sensibile et motū q̄ ma-
 net̄ in quilibz ip̄us parte sed motus
 eius est modicus et p̄p̄ue apparet̄ ip̄-
 tibus q̄ sicut viciat̄ cordi Et h̄t̄ motū
 contrāctōis et dilatāōis q̄n̄ sicut in si-
 is corp̄is illas em̄ ap̄t̄ et claudit̄ con-
 frigendo et dilatando Mansio aut̄ eius ē
 in cauernis et fissuris p̄t̄raud̄ et mō
 tū sicut lacerte hoc aut̄ al̄ p̄t̄t̄o est
 de ḡn̄ stellionis Et hoc ē quod vulgus
 vocat̄ dracones et in vulgari nō vo-
 cāt̄ Intervium quod sonat̄ vermis t̄ylic
 aut̄ vermis pluc̄ Vab̄ aut̄ videt̄ aial
 istud quia pigri ē valde motus et mlti
 somni p̄pter multos et grossos humores
 quos h̄t̄ in sp̄situdme sicut p̄llis vbi
 aut̄ carnem uel sanḡnē nō h̄t̄ in cor-
 pe i h̄t̄ aliud m̄brū et aliud humore
 loco carnis

**Capitulum septimum de membris manifestis aia
lū non quadrupedi hūmā sanguinem
et ouanā que sūt aues pennate**

Similiter autē dicemus diuersos
et genera membris manifestis
in non quadrupedi sibi simile ex
utero sed non quadrupedi hūmā
bus in sanguinem sicut sūt aues in gē
suo dicemus quod multa volatilia hnt
cetera membra proportionata in dicitur
aialud et hominis orueda em aporo caput
hnt et collud et dorsid et in corpibz eoz
e antius et postius supus et in suis
dextrid et sinistrid et hnt membra genera
pectus magis specialia sua q sūt cor et pl
mo q tmet adme aut volatile plimosa
hnt genera q ad homine in nris pedid sed
flexura poblicus eius est sicut quadruped
het em turuat postius nullid aut omo
volatile plimosa et pennatid nobis no
tid habet pedes anteriores aut manus p
loco horz membris habet alas eo q me
brud e apatid volatili pennate et ab ho
volatile vocat ancha aut volatilis hor
e os ad p ligat eius est longa similis coz
e quadrupedi aialud et adheret coz ei
q alate medij ventris eius et hor hnt
quid perquad agressibili distinguit et id
putat e coxa qn abstridit a volatili co
pa vero volatilis sicut diximus e os id
quod in carne sibi adherente contri iacet
inter trus et membrid anche quod ad het
dorso volatilis Adhuc autē in membris istis
diuersificant volatilia qn ome volatile
rapax annozs unguis pportioe corpis
sui e magnas cozaz et pectus forw
ris q aliud aial Modi autē pporz volati
lū noiant valde multi no e fact pph
mentoz sed genera et diars quibz i eis
considerare Cohis em sufficiat sicut
nā coz queniut omes mot pporz volati
lud pennatoz in hor p omes hnt pede
sine pectine q aquod tenzo diuisio in
digitos multos q in se i ambz quatuor
invenitur Et ptes quidem fissure in
torid sūt dinstinctoz ase amitem digito
rid sicut aues no natitiles hnt digitos

sed aquaticas auid et natantia sicut
e agnis anser et anas et hūmā hnt corud
inter digitos qmians ut melius capi
ant aquid in natando quasi remo qdā
et quedā mono pede hnt digitos disti
tos et malis quitos p membrana sicut
aquila pua q vocat aquila pphid eo q
rapit pphes vno em pede rapit et a
natar in aq omes aut modi volatilia
qui in aere eleuant quatuor quide digitos
hnt motozq pede quoz in plūbus tres
porrigit anclis et omis breuor et for
tior foratorem hnt ungue postius q
vnt loco calcanei in stando et loco pal
lans in apphendo pter saucos qui ho
ht msi tres digitos impede duos antiq
et vnu postius Et sūt valde breues
reppid sui cozis pauca aut gna p auid
q in duos digitos hnt antiq impede et
duos postius Et ex ambus apud nos
notis no e msi bubo et gna pua bubo et
omid digitid hnt postius et duos hnt
post et duos ante et tūc quiescit rest
duid cozis eius sicut quiescit serpens
qpmendo se super ventre et pectus
sui habet ungues magnos similes
vngibus aquile et corud eius et pe
ne sūt valde sicut accipitrid aut qridā
aquilaz et vaciferat voca facti et ab
imitatōe vocas eius e sibi pbitid name
pua aut omid gna q multa p apud
nos sūt pte gēnis puulid varuz sūt
sūt pte mger qui magnitudine fere
hnt tormes et in figendo rostrid intra
cortices pte et putrescentid arborz
somi facit terribilem at p pte somis tube
hnt pte duos digitos pedis porrectos
māus et duos postius eo q het dispositio
e apta stansoni arborz Et hnt digi
tos valde quitos ut se teneant fortiq
ad lignid quod standit Admā aut gne
auid pennatāz sicut in carentia labioz
et denāud sed loco horid hnt rostrid durz
et figurid quide nasi et auid cozis no
hnt pedalia membra sensud hnt sicut
oculos et linguā vā aut nasi q est
via odoratā e in ostro p duos foramina
q sūt in ipso Sicut aut vte auditq sūt

Duo foramina rotunda aperta in capite la-
 tibus domes aut aures hnt oculos et cla-
 udunt eos quodam panno egrediente det
 fici palpebra ab hnt motu palpebris qm
 volunt hnt super aut reducat qm volunt
 sup oculos superiores palpebra sic qdrupe-
 dia volante aut pondoso et magnud pa-
 mid claudente oculos hnt egrediente de
 m fici palpebra et atq de angulo oculi q
 e apert eand nase hnt ead eund modis
 claudendi oculos hnt quedd gna aliud qua-
 masi cony sicut lacerte et quid serpens
 et cocodrilli quedd quedd spes her em
 claudunt oculos palpebra m fici Sed clau-
 so ipa no ades bona e sicut m aibus
 eo q no tantu indigent q duriores p
 oculi talia aialud p auid ad huc auct
 nullud omo volante bypes de quo h loqm
 hnt squamos uel pilos sed omd hnt plu-
 mas et pennis licet magna diuersitas
 sit m eis sicut m signabus ptebit m
 hoc tame pene omo conent q radice
 q pelli auis m figit hnt cocaua sicut ca-
 na quedd sit et hnt omes caudas n per
 occasionem amiserint sicut galli et gal-
 line domestice sine caudis aliqn nascit
 p occasione et ne defectu ad huc aut q
 cu extendit pedem uersus cauda m vola-
 tu sicut q longa valde hnt ^{trura} et p-
 apue aures aquatice ead q breues hnt
 pedes sicut anser et anas quedd aut re-
 fringit ad uenare et pectus sicut ille
 que aut breuia hnt trura aut digitos hnt
 diuisos adimcos unguis ampliq aut
 omes m oi spes volatiliud hnt linguas
 valde diuisas m qnitate et figa et q
 pte quedam em hnt valde longas sic
 auis que sncqthe vocat apud nos lre
 aut ficedula hec em sup aures q p pont
 m pullu et longe extendit lingua ut
 attrahant omes Et quedd hnt valde
 latas compaco corpis sicut sturno et
 psittaco et pira Et quedd hnt composita
 lingua retro ex carne et ante ex comu-
 acuissimo sicut pituis inger qui m figit
 lingua m lignu et p m genda attrahit
 veruices siue teredines ligni ad ruid
 quedd et m vpi lingue dnt ab alijs

qm ille que sunt bone remuneratis et
 late lingue formant voces m loquelam
 hominis sicut pperatus et sturnus et nul-
 ta alia genera auid nullud aute genus
 omo auid habet epiglottim prominentem
 ita q facit nodu m gutte sicut e nodu
 gutture hominis Sed tame cu epiglota con-
 stringit et aperit viam carne cu aliquid
 rali mtra se accipit sicut dymio de hois
 gutte amplius aut gna quedd auid q no
 hnt magnos unguis hnt merue suo qd
 pmines sic sit digitus quedd carnes sic
 gallus et gallina hnt ead signu qm sed
 no e per seoid eo q fere omnibus deficit
 seoid sem q perfecta p mastulo nullu
 em volante magnos et curuos unguu
 gicat cu isto additamento q m illis auid
 matia istius additamea transt m unguis
 volante aut curu unguis boni et vo-
 latus Et volante quod predictu hnt addi-
 tamentu grauis e volante sicut vafay
 et perdis et gallus et coruix et omd
 talla Que aut hnt dictu additamentu a
 signu apus ad huc aut quedd gna auid
 hnt m capibus suis coronalia quas sit
 galeata et hoc aliqn e ex pluma sicut
 e m pauone et pupa alu aut e ex dura
 suba q media e inter carne et cartila-
 gnem sicut m capite galli et galline
 m capite eius quod vocat pullus aq et
 e m gna hnt galea alba iacente sup ver-
 ticem capite sui no exeat h igit et hys
 similia p m ebra manifesta auid
**Capitulu Am de manifestis pstru me-
 bris scdm genas et differas qsdit**

Epistula aut m ebris coequi
 eodem mo Genus aut igit
 pstru hnt spes valde diuisas
 et diuersas valde figuratis
 Sed omes modi spes pstru queunt m hudo
 caput et m ebra anteriora et posteriora et m
 hudo caudis q pma no p seate sed colle-
 rentes tela quada sed caudis eors sunt
 diuerse forme et figure ad huc aut i
 carencia quorunda m ebris gicis nullus
 em omo modo pstru hnt colliduel m gna
 uel milud ma fctid aut omo te ptales

in tioribus aut eam mamillas pter delphi-
nid et cetoro gna q generant bours sibi
similia Et ideo hnt mamillas sed no hnt
eas in supiori parte corpis sui sed in suis
ape uertuat Et sua mamilla assilatur ue-
ture et e sine ligameto ac si sit addita co-
pi et terminatur in comu papulace sed p
in eis due exene in tuis mamille p funda-
te q canalicibus asstant et exillis exit lac
quo lactat natus eius et tempe uuetur
filij scnt matre Et similiter faciunt cete
coro fetus Et hoc quidem sepius uisid
e apistatibus mais papue in mai ger-
maico et anglia et mari flandrie et
plauue et maribus alijs adiacentibus Ali-
qn aut modi pstrud auanad no hnt pis-
ces maillas sicut diuina neq uias coiq
manifestas que sint uulua et matris q
uirta et testicu Et hnt inter alia me-
bra qd sibi appant in capite auriculas in
delis q branchie dicunt per quas attracto
per os aqua eiaut Et hoc mebris fere i
omnibus pstrudibus notis i uent Amplius
aut pstrud diuersant malis q dicunt p
nule Qm snt quidd pstrud longi et lati
qui quatuor hnt alas ase diuisas duas
supiq ape branchas Et duas in suis i sic
uentis sicut pstrud qui grece uocat
entelid quod e angulla Snt aut et ap-
nos plim tales alij breuiores et pica-
ores no hnt nisi duas pmlas sicut alas
aput branchas Adhuc alie et ipi branchi
pstrud diuersificant qm quidd pstrud hnt
os ad cooptorud super branchas quos sit
lucius et baruellus et salmo et quidd n
hnt os ad cooptorud sed ipa aces bran-
chorud pmlam euidet sicut pstrud seipe-
tinus habens lata cauda et latas pmas
qui uocat celen de quo diuina in lo pmo
dme aut genus pstrud hnt cooptos br-
anchos sub capite uerso uentis po-
porreos Celen aut e lati capite et cor-
pis sicut in an hnt dicit e et habet
omnes branchos ad ptem dorpi longi uo
pstrud no lati hnt eos declinates in sig

uentis ad ptem infioremi Vana uo ma-
rina hnt branchos quidd declinates ad
una partem lateris sui sub capite suo sed
et habet cooptorud Sed quedam pelles co-
opeit branchos eius simlis corio cu ala-
ru opmenta snt ossa quedam lata Adhuc
aut pstrud pstrud etia macraos dnt i
diff di pstrud quedam em snt extensio
et in flexibiliu branchorud quasi sint de
corio uel osse sicut cete Et quidd pstrud
sint branchorud flexibiliu Adhuc etia
quidd branchi snt applicati corpi pstrud
sicut agulle et murene quidd aut p
diuina extensio a corpore pstrud sicut lucy
aquatica et salmois Adhuc aut quidd
pstrud habet branchos paucos quidd aut
multos sed semp snt equales et pares i
utraq pte et quidd etia nullos omo
uident hnt autem em hnt lucy paucos
aut hnt murene Nullus omo hnt quidd
hnt pstrud longi tenuis quest i coloe
sicut pstrud qui uocat simidula sed non
e uulua sed q sit columnalis corpa
et uocat mordens lapides et hnt pma
acuta iuxta os sui cu qua recurulato
capite fecit manus tangentis sepau-
tiores aut branchi quos pstrud hnt br-
anchos inuenit hnt snt ut in utraq
pte heat unu quidd aut hnt duos
in utraq parte q unu extensio et al-
teru flexio quidd aut quatuor exten-
sio in utraq parte pstrud aut qui gre-
uocat auileam hnt in utraq pte septe
flexos Amplius aut inter gna pstrud
et alios aliu e dra pstrud em no hnt
pilos sicut aialia gnancia sibi plia neq
hnt squamas omo ptes squamis qua-
drupedum onancu q snt quasi ruga q
dam pstrud pelles neq hnt plimas hnt
penas sicut uolantia Sed multa gna
auanad pstrud snt caracalia hoc est
squamas sepabiles ab ipso pstrud hntia
quidd aut non sed snt asperi comita
q etia uadit ad corio cap qm exita
sicut pstrud qui dicit apud mare flan-
drie serohe quod e canicula maxima

aliquid eam tale hnt muru et sturio et
 ea q in rostro sue plia sturioni et h plia
 pistud gona Adhuc aut multa p gencad
 pistud q in omnibus moie suis hnt dentes
 acutos duersaz acaez sicut lucus et q
 dam pistud hnt dentes super linguam et
 lingua eoz e dura et aspera sicut offi
 sue pme pistis et est curta et ori appli
 tata in tm q lingua ee no putat Et ff
 quoda aialia marma magm ois et nullu
 sifi admodu quoruda aialiu quadruped
 que gnant sibi plia q ad marma no hnt
 organu sensus manifestu preter oculos
 qm carent auribus et naribus sed hnt
 vias auditus et odoratz tm sicut apu
 nos pistis qui vocat lucus Et nullus
 modus pistud e hnt palpebras pilosas
 quia qui hnt palpebras hnt cas duri
 corij multi aut mo nullas hnt omo
 Adhuc aut omes moe pistud hnt aliquid
 sanguis licet parv ad mra circa cor et
 quoda eoz suant quoda aut gnant sibi
 plia dymna de delphino omo aut pis
 tes corticales suomof auant sed alioz
 quoda gnant alia Colen aut eam genat
 aial sed rana qud hnt pedes quatuor et
 natat et tamen no gnant aial sed ouat
Capitulu octauu de membris spondu
exhibebus manifestis

... Embra aut serpentu manifes
 ta post hoc ponemus Genq
 aut serpentu mediu ee vide
 in ter hntu sanguinem aggrista
 et aquosa Et ideo p q vtraz illa opper
 loqui demembres in moie mebroz eius
 ayulta em gona serpentu manet si tnd pau
 ra aut gna manent maq et in mai d
 tra aut et maru serpentes ptes p ppe
 tibus trespibus pter p q mcapite qm
 caput marinoz e durissimu et asperu
 et mra q caput trespud pporde corpis
 su in mari aut sunt multa vade gna
 serpentu et no manent in loas pfind
 sed in pmo ripau Et tamen in mari
 secano in parte q germaiaz attingit
 inuentur pistis serpentu qntat fe
 truis homis hnt aculeu retro in

cauda cornu qui amputa apistatoibz
 et postea totu respduu corpis h mediu
 Et ille hntat m pfindo maie sed no vere
 e sponis qnis se pistis spondu ampliq
 aut nullu omo genus spondu hnt pedes
 et in hoc queit cu pluibz gmbus pistud
 qui illi qui vere pistes sunt pedes no
 hnt In mai tamen e aial qd plm vocat
 qpter quod tot pedes hnt videt Et
 simile hnt aiali e aliud quod morat
 in terra et eodem noie vocat sed qd e
 in mari e mra q aggreste et morat i
 loas petroses et e rubicudi colois et
 graculu pedu Amplius aut in mai est
 pistis pnis qui vocat detmens nauu
 eo q virtute sue speciei habet tenere
 nauces et impedire transeutes et hnt
 pistem querut homies magia et cotut
 ipso alu adgutend corda ham ad adu a
 liqn adgutend corda eoz mamore et h
 genus pistis no e amestabile et de hoc dno
 erit quoda q habet pedes sed falsu e
 Et ca deceptois e qz ale pmliaz eius
 pdm alique assitant pedibus Quecuqz
 ergo talia pedes hnt non fere pistes
 sunt licet in mules cu pistibus sicut
 Nam igit dmsim dymna mebra eoz se
 ca manifesta aialiu Et declarans quot
 sunt mls et que snt dymna em mebr
 gum aialiu dictoz sue generent sibi
 similia ex utero sue sine suanaa tresta
 et aqua

Tractatu spondu lib' 2' aialiu in quo
q gmetue dispaio madis mebroz
aialiu pdm opacem ad mebra mebra
homid Capitulu pnu de mtiabus
sanguie hntu in quonqz gne snt
aliqua

... Qdo mapiemq narrare
 mebra maara aialiu et
 penes ea sumemq aialiu
 genas et dras dicamq
 aut demembres hntu sanguie pmo ma
 gna em mebra qplexione aialiu et qpac
 oritur nnt alia aialia genia et drud
 et hnt sanguinem et no hnt Et p fura